

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

Bajki są mądrością narodów

Miejsce realizacji: Szkoła Podstawowa nr 5 im Sybiraków Olsztynie

Autor: Monika Machniak

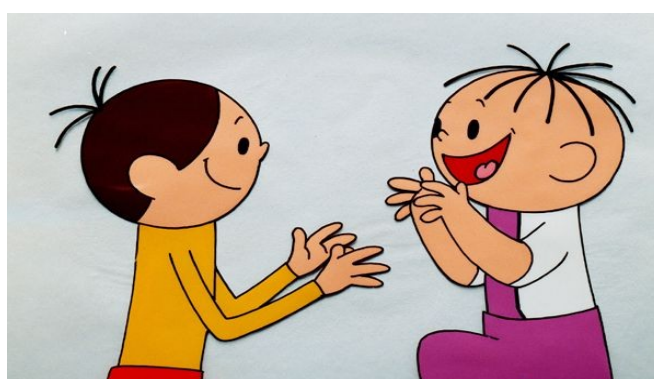
Przedmiot: edukacja społeczna – polonistyczna

Rodzaj innowacji: metodyczno-organizacyjna

Termin realizacji: klasy 1, 2, 3 – rok szkolny 2022/2023

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Opis innowacji
- III. Cele ogólne innowacji
- IV. Cele szczegółowe
- V. Współpraca ze środowiskiem
- VI. Procedury osiągnięcia celów
- VII. Przewidywane efekty podejmowanych działań
- VIII. Ewaluacja
- IX. Harmonogram działań

I. Wstęp

Każda zmiana dla dziecka, w tym zakończenie procesu edukacyjnego na pewnym stopniu i przejście do kolejnego wywołuje różne emocje. Przystosowanie do zasad i norm panujących w nowym miejscu, adaptacja w nowym środowisku, nowi nauczyciele, nowi koledzy i koleżanki – wszystkie te sytuacje sprawiają, że dziecko na tym etapie może poczuć się osamotnione i bać się tego co nowe.

Czasami różne sytuacje przenoszone z domu rodzinnego na grunt szkolny (choroba kogoś bliskiego lub odejście, pobyt w szpitalu, rozstanie rodziców i objęcie dziecka naprzemienną opieką, lub nawet pojawienie się nowego członka rodziny) mogą pogłębić niepewność lub strach dziecka. Małe dzieci nie potrafią jeszcze nazywać emocji, nie znają sposobów radzenia sobie z emocjami ani odpowiednich słów które pomogą im określić ich przeżycia, odczucia. W takiej sytuacji brak możliwości, a właściwie umiejętności wyrażenia emocji może stanowić podłoże do rozwoju negatywnych emocji lub narastających sytuacji problemowych w kontaktach rówieśniczych.

Właściwym rozwiązaniem w sferze emocjonalnej i komunikacyjnej w codziennych sytuacjach wydaje się terapia przez bajkę popularnie nazywana bajkoterapią.

Bajki z różnych regionów Polski lub nawet świata są dobrodziejstwem kulturowym i pozwalają dziecku spojrzeć na świat i problemy w bardziej przystępny dla niego sposób, bez obaw i lęku. Bajki uczą jak można pomóc samemu sobie w trudnych sytuacjach.

Punktem wyjściowym wszystkich pozycji książkowych jest podobna sytuacja. Bohater znajduje się w trudnym dla niego położeniu i potrzebuje pomocy w zrozumieniu swoich emocji, a postacie występujące w tych opowiadaniach pomagają mu znaleźć

szeroką gamę sposobów na przezwycięzenie wszystkich niedogodności na jego drodze.

Po wdrożeniu tej innowacji uczniowie wykażą się większą świadomością w relacjach międzyludzkich i okazywaniu uczuć i emocji. Postanowiłam w tym roku szkolnym 2022/2023 wyjść naprzeciw potrzebom opiekuńczo-wychowawczym i edukacyjnym dzieci z pierwszego etapu edukacyjnego i za pomocą bajek wprowadzić ich w świat, w którym nic nie będzie im już straszne i poradzą sobie w każdej sytuacji życiowej, która ich przerastała, ale nie przerosła...

II. Opis innowacji

Zagadnienia zawarte w innowacji, będą realizowane zarówno podczas zajęć lekcyjnych, zajęć opiekuńczo-wychowawczych w świetlicy szkolnej, a także podczas zajęć warsztatowych w bibliotece, księgarni i na spotkaniach z autorami prywatnymi, piszącymi dla dzieci. Zajęcia będą odbywały się w każdym tygodniu, w specjalnie przeznaczonym do tego czasie w ramowym planie dnia. Struktura zajęć stacjonarnych (w szkole) będzie składała się ze stałych elementów, aby zapadły one dzieciom w pamięć i były przewidywalne dla dzieci. Zajęcia poza szkołą będą prowadzone zgodnie z programem przygotowanym przez bibliotekę i księgarnię przy współpracy z prowadzącą innowację.

1. Odtworzenie utworu I. Straussa *Trisch-Trasch Polka*, który będzie sygnałem dla dzieci, że zaczynamy zajęcia.
2. Przywitanie się wszystkich uczestników zajęć.
3. Słuchanie czytanych przez nauczyciela bajek, opowiadań w taki sposób, aby zostały osiągnięte wyznaczone na dany dzień cele programowe.
4. Pogadanka, dyskusja przy użyciu metod aktywizujących ucznia umożliwiająca wypowiedź każdemu uczestnikowi zajęć.

5. Wyrażanie swoich emocji, uczuć, przeżyć poprzez twórczość plastyczną przy muzyce.

Innowacja opiera się na najważniejszych wartościach moralnych znanych od zarania dziejów:

- szacunek – jako fundament wszystkich wartości, to grzeczność w połączeniu z troską o uczucia i dobro drugiego człowieka,
- uczciwość – buduje ona poczucie naszej własnej wartości oraz zaufanie do innych ludzi,
- odpowiedzialność – czyni życie ludzkie wartościowym. Uczy czym jest poświęcenie dla innych, które odpłaca się szacunkiem obdarowanej osoby, czym jest wreszcie wyrzeczenie się czegoś w imię dobra drugiej osoby,
- odwaga – element mądrości, ocenia co jest dobre, a co złe,
- sprawiedliwość- przestrzeganie zasady równości w grupie,
- pokojowość – to bycie otwartym na różne rozwiązania bez przemocy, poszanowanie innych, kierowanie się pokojem i cierpliwością,
- przyjaźń – okazywanie pozytywnych budujących więzi uczuć, odczuwanie szczęścia,
- solidarność – wsparcie i gotowość do pomocy, poświęcenie i szlachetność,
- mądrość – to bycie roztropnym i przyczynienie do czynienia dobra poprzez właściwe wybory.

III. Cel ogólny innowacji

Celem głównym tej innowacji jest przede wszystkim wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa i zredukowanie powstałego w dziecku lęku poprzez przeżywanie przygód bohaterów i poznanie sposobu na pokonanie zaistniałych trudności. Innowacja ma na celu

także ukazywanie prawidłowych wzorców i bohaterów godnych naśladowania w życiu codziennym.

IV. Cele szczegółowe innowacji

- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- budowanie zaufania do środowiska klasowego/światlicowego,
- umiejętne rozróżnianie dobrego i złego zachowania,
- umiejętność dostrzegania problemów osób obok, kolegów, koleżanek, uwrażliwienie na cudzą krzywdę,
- nauka nawiązywania pozytywnych relacji w grupie, poprzez współdziałanie,
- szanowanie innych osób w grupie bez względu na ich odmiennność,
- przedstawienie dzieci z niepełnosprawnością jako wartościowych ludzi, którzy chcą się bawić, śmiać, uczestniczyć w życiu grupy,
- rozwijanie wyobraźni, koncentracji i uwagi, zdolności twórczego myślenia.

V. Współpraca ze środowiskiem

- współpraca z rodzicami – zapoznanie z innowacją pedagogiczną i jej celowością. Omówienie jej realizacji w zespole klasowym/światlicowym oraz zachęcenie rodziców do współpracy przy realizacji jej zarówno w gronie szkoły, jak i jej kontynuacji w środowisku domowym,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym: biblioteki, księgarnie, autorzy książek i spotkania z nimi, warsztaty.

VI. Procedury osiągnięcia celów

Metody i techniki pracy:

- słuchanie bajek i baśni czytanych przez nauczyciela,
- metody aktywizujące (burza mózgów) – twórcze rozwiązywanie problemów,
- pogadanki, rozmowy, objaśnienia, instrukcje,,
- obserwacja, pokaz, podanie przykładu, wzoru do postępowania,
- zabawy dramowe, prace plastyczne,
- kierowanie działalnością dziecka poprzez inspirowanie do działania, zachętę, podsuniecie pomysłu do samodzielnych zadań.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa,
- zespołowa.

VII. Przewidywane efekty podejmowanych działań

Uczeń:

- poprzez udział w zajęciach nabywa coraz większej pewności siebie,
- rozpoznaje, nazywa i poprawnie wyraża swoje emocje we właściwy sposób,
- potrafi współpracować w grupie i z nauczycielem,
- zna sposoby przezwyciężenia swoich własnych lęków,
- potrafi odróżnić dobro od zła,

- potrafi wykazać się wrażliwością na potrzeby innych w grupie.

Szkoła:

- podniesienie jakości pracy szkoły.
- budowanie pozytywnego wizerunku szkoły
- włączenie rodziców w życie szkoły
- wzbogacenie oferty edukacyjnej placówki.
- uatrakcyjnienie oferty zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

VII. Ewaluacja

Ewaluacja jest to zaplanowane działanie, mające na celu sprawdzenie, czy i w jaki sposób zostały osiągnięte wyznaczone przez prowadzącego cele innowacji. Dzięki innowacji uczeń także może ocenić własne działania, które wykonał.

Ewaluacja innowacji będzie dokonywana na bieżąco poprzez systematyczną obserwację zachowania i działania praktycznego dzieci podczas zajęć, a także rozmowy z nimi i użycie metod aktywizujących.

Wykonane na zajęciach przez dzieci prace plastyczne po przerobieniu danej jednostki, będące wynikiem spontanicznego działania pod wpływem doznań i uczuć będą bardzo ważnym materiałem badawczym, poddanym analizie.

IX. Harmonogram działań

Rok szkolny 2022/2023

Tematy zajęć realizowanych w ramach innowacji będą różnorodne.

Na każdym spotkaniu omawiany będzie inny problem, z którym dzieci mogą się spotkać w życiu codziennym, a także sposoby jego rozwiązania.

Punktem wyjścia będzie dedykowana danemu tematowi literatura. Kolejność omawianej tematyki pozostaje elastyczna i będzie dopasowana do indywidualnych potrzeb dzieci.

W poszczególnych miesiącach planowane jest omawianie następujących opowiadań i bajek:

1. Październik, M. Molicka, *Duch krecik* – o lęku separacyjnym.
2. Listopad, M. Molicka, *O dwóch ołówkach* – o nieumiejętności nawiązywania bliskich kontaktów w grupie oraz braku akceptacji.
3. Grudzień, M. Mazan, *Jak Róża się nie poddała* – o nieumiejętności przegrywania, pogodzenia się z porażką.
4. Styczeń, M. Molicka, *Mrok i jego przyjaciele* – o lęku przed zasypianiem w ciemności.
5. Luty, M. Molicka, *Pięteczka* – o nadpobudliwości ruchowej.
6. Marzec, D. Brett, *Opowiadanie o Ani* – o relacjach z rodzeństwem.
7. Kwiecień, M. Molicka, *Bajka o brzydkim misiu* – o akceptacji „inności”.
8. Maj, D. Brett, *Opowiadanie o Ani* – o dokuczaniu, jak temu zaradzić.

- wykonanie gazetki tematycznej,
- wzbogacanie kącika w nowe pozycje książkowe,
- wyjście do biblioteki szkolnej i publicznej,
- zaproszenie Pani bibliotekarki na zajęcia,
- wypożyczanie książek,

- zapraszanie gości z zewnątrz, w celu czytanie literatury dla dzieci,
- udział w różnego rodzaju przedstawieniach, teatrykach i bajkach,
- przedstawienie teatralne dla rodziców,z
- zabawy dramowe, teatryki kukiełkowe,
- obchody Dnia Pluszowego Misia, Dnia Postaci z Bajek, Dnia Kubusia Puchatka, Dnia Książki,

Harmonogram zajęć może ulec zmianie w zależności od potrzeb uczestników zajęć i możliwości ich przeprowadzenia. Ewentualne zmiany lub przesunięcia w tematyce zajęć zostaną uwzględnione w innowacji.

